

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Коучинг в соціально-педагогічній роботі»

2023-2024 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна педагогіка».

Спеціальність: 231 Соціальна робота.

Галузь знань: 23 Соціальна робота.

Рівень вищої освіти: II (магістерський).

Викладач	Петровська Катерина Володимирівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fdssso/structure-fdssso/kaf-social-pedagogy/composition-kaf-social-pedagogy/petrovskyka/
Контактний телефон	-
Е-mail викладача	ev_petrovska@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Щоп'ятниці з 13.00 до 14.00

Форма навчання	Кількість кредитів\годин	Лекції	Семинарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	4\120	10	14	96	екзамен

Семестр: I семестр

Мова навчання: українська.

Ключові слова: коучинг, соціальна робота, соціальна педагогіка.

Мета курсу: розвиток професійної компетентності здобувачів вищої освіти, сприяння у засвоєнні ними теоретичних знань, практичних умінь, оволодінні основами технології коучинг як інструменту професійної діяльності, формування практичних навичок використання технології коучинг до розв'язання соціально-педагогічних проблем, вдосконалення своїх здобутків в галузі соціальної роботи.

Предмет курсу: теоретико-методичні основи технології коучинг.

Програмні компетентності:

ЗК-9 Навички міжособистісної взаємодії.

СК-4 Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

СК-5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

Результати навчання:

ПРН-10 Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН-15 Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

ПРН-17 Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

Зміст курсу:

Тема 1. Концептуальні засади коучингу.

Історія виникнення й розвитку коучингу. Основні ключові поняття та терміни коучингу (коуч, клієнт, гравець, сесія, формат коучингу тощо). Вихідні положення коучингу. Історичні витоки та еволюція коучингу. Становлення коучингу як дисципліни. Особливості коучингу та його відмінність від тренінгу, психотерапії консультування та наставництва. Завдання та принципи коучингу. Ключові фігури в історії зародження коучингу як окремої професії (Тімоті Голві, Вернер Ерхард, Лора Уїтуорт, Джон Вітмор, Томас Дж. Леонард та ін.).

Тема 2. Сучасна класифікація видів коучингу.

Види коучингу за кількістю клієнтів (учнів), з якими одночасно працює коуч (індивідуальний, груповий (корпоративний), організаційний). Види коучингу за сферою застосування (лайф-коучинг, бізнес-коучинг, VIP-коучинг, кар'єрний коучинг, фінансовий коучинг, коучинг здорового способу життя, коучинг особистої ефективності, освітній коучинг. Види коучингу за стилем проведення (коучинг «фрістайл», процесний коучинг) та

способом взаємодії між коучем і його учнем (очний (особистий, фото-коучинг), заочний (інтернет-коучинг, телефонний коучинг)). Види коучингу за ступенем змін, яку він передбачає (поведінковий, еволюційний, трансформаційний). Види та застосування коучингу. Стили коучингу (директивний та вільний).

Тема 3. Основні «інструменти» коучингу.

Техніки, що використовуються в коучингу. Діагностичні методи. Проектування себе в майбутнє. Техніки, що використовують при роботі із запитом на тайм-менеджмент («пиріг часу»). Техніки, що використовуються в коучингу для роботи з цінностями. Техніка «Робота по логічним рівням». Техніка дисоціації при роботі зі стресом в коучингу. Технології побудови ефективної комунікації у коучинговому процесі. Методика формулювання запитань у коучинговому процесі. Техніка «рівневого слухання» у коучинговій комунікації. Метод шкалування. Техніка лінії часу. Техніки подолання сумнівів. Техніка «Колесо коучингу». Модель логічних рівнів, розроблена Робертом Ділтсом. Сценарне планування. Інтерв'ю. Стратегія Уолта Діснея.

Етапи, процедури та технологія коучингу на різних етапах коуч-сесії. Встановлення раппорта (контакту) під час коуч-сесії.

Моделі коучингу. Модель правильної дії. Модель GROW (IGROW, RE GROW) Джона Уйтмора. Модель SMART, IMULL, T – модель. Модель коучингової взаємодії Майка Джея (МКВ). Модель коучингу запропонована Мері Бет О'Ніл. Модель коуч-сесії Мерилін Аткинсон.

Тема 4. Професійна підготовка коучей.

Особистість коуча: професійні стандарти Міжнародної Федерації Коучингу (ICF). Ключові компетенції коуча. Етичні і юридичні норми діяльності коуча, кваліфікаційні вимоги. Складові професіоналізму: особистісні якості, життєва філософія, емпатія, професійний та життєвий досвід. Етичні дилеми коуча та їх уникнення. Проблема оцінки ефективності коучингу. Методи оцінки ефективності коучингу. Асоціація професійних спостерігачів та коучів (APECS). Європейська рада з коучингу і наставництва (EMCC). Міжнародна Федерація Коучів. Досвід міжнародних шкіл коучингу.

Тема 5. Основні клієнти коуча.

Клієнти, їх особливості. Відносини між коучером та клієнтом (веденим). Рівень включеності клієнта і рівень опору змінам при коучингу. Умовна типологія: відвідувач (спостерігач, глядач), покупець (гравець), особа, яка постійно жаліється (аутсайдер). Реакція коуча: демонстрація нових можливостей, постановка питань.

Особливості укладення контракту в коучингу, його види. Визначення мети клієнта, використання досвіду та планування діяльності по досягненню мети. Використання нових моделей поведінки. Вивчення запиту та оцінка ресурсів клієнта.

Тема 6. Коучинг в освіті та соціально-педагогічній роботі.

Коучинг в освіті як інноваційна технологія. Педагогічний коучинг в розвитку управлінської компетентності керівників закладів освіти. Метод мозкової атаки, як спосіб колективної розумової роботи. Професійний мозковий штурм – метод синектики. Ділова гра, як спосіб прийняття управлінських рішень шляхом гри. Метод фокальних об'єктів – спосіб конструювання нового об'єкта. Теорія рішення «винахідницьких» задач (ТРИЗ). Метод контрольних запитань та створення сценаріїв. Програма коуч-супроводу клієнта.

Ключові компетентності педагога-коуча. Дотримання коучингової позиції. Комунікативна компетентність. Використання техніки зворотного зв'язку, рефреймінгу, створення умов для розширення усвідомлення й розуміння причинно-наслідкових залежностей); використання методів прояснення, уточнення і корегування цінностей і переконань учасників взаємодії з метою оптимізації їх руху до поставлених цілей; проектування дій і створення можливості для безперервного навчання учасників взаємодії.

Коучинг як інструмент особистісного й професійного розвитку фахівця соціальної роботи. Інтеграція знань різних шкіл коучингу в соціально-педагогічну роботу. Предмет коучингу в соціально-педагогічній роботі.

Тема 7. Мотивація в коучингу.

Внутрішні ресурси людини і мотивація до змін як основа коучингового процесу. Прагнення до самовдосконалення. Усвідомлене опанування особистістю свого внутрішнього світу. «Трансформаційні розмови» як комунікація в рамках коучингу. Аспекти прояву психічної активності людини такі як, ціннісно-мотиваційні (зміни цінностей, мотивів); когнітивну (осмислення нових підходів, виникнення нових думок, уявлень, бачення нового); поведінкову (здійснення певних дій, перетворень); емоційну (виникнення нових емоцій). Виявлення перешкод в процесі змін. Пошук способів самомотивації.

Тема 8. Медіативний конфлікт-коучинг.

Формування умінь подолання конфліктності у власній поведінці та діяльності інших людей, вирішення міжособистісних і внутрішньо особистісних конфліктів. Логіко-структурний аналіз конфлікту. Внутрішньо особистісний конфлікт та його вплив на виникнення міжособистісного конфлікту. Методи керування конфліктами. Емоції та почуття – їх роль в конфлікті. Конструктивне реагування на критику. Стрес. Вихід зі стресу.

Переговорний процес з урегулювання конфліктів Зміст підготовки до переговорного процесу. Етапи переговорного процесу. Переговорні стилі в конфлікті. Медіація як ефективна технологія вирішення конфліктів. Стадії медіації. Маніпулятивні технології у процесі переговорів. Види маніпуляцій у переговорах. Прості маніпуляції в переговорах. Складні маніпуляції в переговорах та ігри. Види маніпуляцій і очікувані реакції. Протидія маніпулятивній технології.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, вступна бесіда, сторітейлінг, навчальна дискусія); наочні (ілюстрування, опорний мультимедіа-конспект, скрайбінг); практичні (вправи, дослідження, проектування).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): заняття проводяться у формі дискусій, мозкових штурмів; висловлювання власної точки зору заохочується; нетерпимість до академічного плагіату.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки, ноутбук.

Система оцінювання та вимоги:

**Поточний контроль
Денна форма**

Тема 1.					
Лекційне заняття	Семинарське заняття	Самостійна робота	Індивідуально-дослідне завдання	Тестування за темою	Підсумкові бали
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 2.					
-	відвідування – 1 теоретична частина – 5 практичні завдання – 4	5	10	-	25
Тема 3.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 4	5	10	-	25
Тема 4.					
-	відвідування – 1 теоретична частина – 5 практичні завдання – 4	5	10	-	25
Тема 5.					
-	відвідування – 1 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 6.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 7.					
відвідування – 1	-	9	10	5	25
Тема 8.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Загалом					200
Підрахунок					
Середнє арифметичне 200 \ 4 кредити = 50 балів максимум / 25 мінімум					

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо.

Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання (не пізніше ніж за тиждень після проведення семінарського заняття), систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ.

Підсумковий контроль

Допуск до підсумкового контролю здійснюється якщо здобувач вищої освіти набрав прохідний бал (25 балів).

Підсумковий контроль здійснюється в усній формі (відповіді на перелік запропонованих питань).

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен.

Поточний контроль								Середнє арифметичне за поточну роботу	Екзамен	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2			
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8				
5.1	5.2	6.1	7.1	7.1	7.2	8.1	8.2			
25		25		25		25				

Шкала оцінювання ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел:

1. Бородієнко О. В. Коучинг як особистісно-розвивальна технологія: особливості застосування коучингового підходу в процесі розвитку професійної компетентності керівників // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г.Сковороди». Додаток 5 до Вип. 31: Тематичний випуск «Проблеми емпіричних досліджень у психології». К. : Гнозис, 2014. С. 19-25.
2. Бородієнко О. В. Методологічні засади використання інструментів коучингу в сучасній професійній освіті // Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії: матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Переяслав-Хмельницький, 2014. С. 85-87. Режим доступу: http://conferences.neasmo.org.ua/uploads/conference/file/10/conference_1-2.11.2014.pdf
3. Використання коучингу в системі вищої освіти України / О. О. Нежинська, В. М. Тименко // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць Ун-ту менедж. освіти НАПН України; редкол.: О. Л. Ануфрієва та ін.; голов. ред. В. В. Олійник. К.: АТОПОЛ ГРУП, 2015. Вип. 15 (28). С. 236–245.
4. Задніпровська А. Сильні питання для якісних змін. К.: Самміт-Книга. 2023. 64 с.
5. Костева Т. Б. Практикум коуч-діяльності. Методичні вказівки. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. П. Могили, 2019. 40 с.
6. Коучинг як інструмент соціально-психологічної допомоги клієнту / О. О. Нежинська, В. М. Тименко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Вип. 23: збірн. наук. праць. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. С. 182–187.
7. Коучинг як технологія розвитку лідерства у сфері освіти / О. О. Нежинська, В. М. Тименко // Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України»; 2017, № 2 (додаток 1); Тематичний випуск «Університет і лідерство». К.: Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. С. 65–68.
8. Нежинська О. О. Основи коучингу: навчальний посібник. Київ; Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с.
9. Сидоренко В. В. Положення «Про педагогічний коучинг у системі післядипломної освіти» / В. В. Сидоренко. Донецьк: Витоки, 2014. 63 с.
10. Шах В. 15 метафор, які має знати коуч. European Coach Unaversity. 2023. 63 с.
11. Шах В. 50 помилок коуча-початківця. European Coach Unaversity. 2023. 200 с.
12. Шах В. Майбутнє тут! Штучний інтелект у коучингу. European Coach Unaversity. 2023. 30 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО.
4. Електронна підтримка навчання Moodle.